

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. július 7.

Csütörtök.

XXIII évfolyam. 54. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyiltár sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltárak díja előre fizetendő.

Nemzeti állam.

Kolozsvár, július 4.

A közéletben, úgy a parlamentben is folyton az variálódik: épül-e a magyar nemzeti állam? Az ellenzékiek azt mondják, hogy nem épül, a 67-es alapon ez nem is lehetséges. A közvélemény fogalma e kérdésben megoszlik.

Hét én azon fölfogásnak vagyok a hive, hogy az egységes magyar nemzeti állam igen is épül és tető alá fog kerülni. A 67-es alap ezen törekvésnek az útjába nem áll.

Milyen képe volt Magyarországnak a kiegyezés előtt? . . . Ne ugrodjunk századokat át, miként ezt az ellenzékiek teszik szemök előtt Nagy Lajos, Hunyady Mátyás kora lebeg, hanem nézzük a Mohácsi vész utáni kort, s itt is azon kort vegyük, a midőn a török uralom már megszűnt. Az ez időben hozott törvényekben, mint teszem fel az 1791—10. törvényekben is az ország önállása hangoztatódott, a valóságban azonban a magyar birodalom nem volt látható, mert a külügyek vezetése csak Ausztriai birodalmat ismert, az uralkodó ritkán lépte át az ország határát, az országban pedig az állapotok olyanok voltak, hogy a költők ily bánatosan zengtek:

Romlásnak indult hajdan erős magyar,
Nem látod Árpád vére miként fajul stb.

Majd meg feljajdultak a költők, hogy nyelvünket már csak a kunyhókban beszélik, a fővárosban jó formán senki, ezért írta egyik költőnk:

Pest-Budáról sok nép ki jár
Alig érti nyelvünket már

Dessewffy Aurél gróf fájdalmasan írja, hogy a főrendek nem tudnak magyarul és Széchenyi szájából a sivár helyzet esalta ki ezen szavakat: „Magyarország nem volt, de lesz! . . .“ A jövővel kecsgették magukat, mert annyira kietlen volt a nemzet élete.

A kiegyezést létre kellett hozni, mert Európa egy teljes önálló magyar birodalmat el nem ismert, a szabadságharcunk is azért bukott el, elnézték az orosz beavatkozást. Érés állam fentartását tartá szükségesnek Európa e helyen, azért nem akceptálta Ausztria és Magyarország teljes különválását. Ezen fölfogást eléggé tapasztalták az emigránsok, hiszen maga Kossuth írja nagy művében, hogy Napoleon mondá neki: „tudtommal csak négy millió magyar van.“ Nem lehetett továbbra is papiros önállóságot folytatni, a kiegyezéssel beilleszkedék az európai államok koncert-

jébe anélkül, hogy azért az ország önállása megsemmisült volna. Magunkra a roppant hátramaradottság miatt, képtelenek voltunk egy teljes önálló állam berendezkedésére, aminthogy még most sem tudnánk az ily kiadásokat egymagunk viselni, már pedig akkor nem nagy hatalom az ország, ha nincs hatásos kifejlesztett védereje. Az olyan Románia—Szerbia—Bulgária—Görögország—Spanyolország-féle önállóságban nincs haszon, a mely országokat komolyan senki sem vesz, mivel nincs nagy hatalmi berendezkedésük.

A kiegyezéssel új éra indult meg. Ki kellett bontakoznunk elmaradottságunkból és idővel létrehozni az egységes magyar nemzeti államot, a mely széttagoltá lett a nép fölszabadtítása folytán. 1848. előtt a nemesség képezte az országot, ezen kaszt uralommal az ország egysége fenntartatott, ha máskülönbön szánardólag is nézett ki az ország belélete. De a midőn a népből — ember lett, ekkor már felszínre került a nemzetiségi kérdés, a mi az ország széttagolására vezetett. És oly erősen nyilvánult a faji érzet az ország lakói közt, hogy 1868-ban meg kellett hoznunk a tulradikális nemzetiségi törvényt.

Három évtizedet múlt új korszakos életünkben óriásit haladtunk. A magyar faj is elérte a kilenc millió számot. A nemzetiségek közül a közel két millió német teljesen magyarérzelmű s az új generáció magyarul beszél. Az ugyanecek két millió többségből alig pár száz ezer van már csak ellenfél gyanánt a magyarsággal, Békés megyében a tótok erős függetlenpártiak. A szerbek egy millió számából folyton fogy a pánszláv hivek száma. Az egy millió zsidó jó magyar. A főváros mind jobban magyarosodik, jogász koromban 1874-ben alig hallottam magyar szót Pest utcáin, Budán annál kevésbé. Ma más a kép. A gyerekek mind tudnak magyarul, több színház hirdeti a magyar nyelv uralmát, fényes parlamenti épület, ragyogó királyi lak, minden évben megfordulva ott a király, nem mint a kiegyezés előtt, hogy alig látta a nemzet olykor-olykor a királyát. Fényes palotasorok hirdetik a magyar nemzet feltámadását. Ugyanezt dokumentálják a vidéki városok is.

Tehát az egységes magyar nemzeti állam kiépítése hatásosan foly, s az új iskolai reformmal a románok is lassan megbarátkoznak a magyar nemzeti állam eszmével, és meg a nemzetiségek azon részei is, a kik még idegesek velünk szemben. Haladjunk csak ezen az úton tovább, eljön az idő, a mikor Magyarország

összes fiai együtt fogják énekelni a magyar nemzeti himnuszt. Ne ocsárolja senki a kiegyezést, mert ez bontá ki a magyar nemzet szárnyait és ezen szétterjesztett szárnyak alá huzódnak bizalommal a nemzetiségeink is.

Előbb fajilag kell megerősödnünk, a mi nem mehet rohamosan, de szép folyamatban van. A mikor kiépül a magyar egységes nemzeti állam, ám azt, ha a viszonyok úgy kívánnák: követheti a personál unió-féle átalakulás. Mindennek eljön az ideje.

Én mindég annak vagyok a hirdetője: hogy nem jó úton járnak azok, a kik folyton a lamentálásban leledzenek. Ne a kishitűséget csepegtessük az emberek szívébe, miként ezt nap-nap után teszik az összes ellenzékiek, hanem bátorítsuk az aggodókat, ösztökéljük tevékenységre a magyar társadalmat, hogy ne várjon mindent az államtól, hanem vegye maga is ki munkáját a magyar nemzeti állam kiépítésében. Így hamarabb létrejön a magyar nemzeti állam, mintha csüggedten tárgyaljuk a jelen eseményeit és sötéten nézünk a múltba, a miként ezt teszik az ellenzékiek, pártönző érdekből.

Ha a polgárság megszokja az örökös lamentálást, végre maga is elfásul. A midőn pedig ez bekövetkezik, akkor csakugyan ütni fog a halál harang a magyar nemzet felett. Ellankadt néppel ki nem építődik a nemzeti állam. De én bizom a magyar faj életrevalóságában, hogy a kárrogó ellenzékijeremiás siralmaknak nem ül fel, hanem bizik a jövőjében s egy magyar nemzeti államot fog az utógenerációra hagyni.

Ürmössy Lajos.

Ev. ref. Egyházi Értekeztet.

A város képe.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület Egyházi Értekeztetének IV. évi rendes közgyűlése alkalmából Kézdivásárhely hétfőn délután zászlódszt öltött. A piactér, a reformátusok templomának környéke, az ehhez közellévő utcák, főképpen pedig a vasuti utca, a hol a vendégek baponulandók voltak, nyújtottak igen szép látványt.

A vendégek érkezése.

Hétfőn este háromnegyed hétkor volt a vendégek érkezése, de már 6 óra előtt hullámsani kezdett városunk közönsége a vasut felé, ahol a felállított díszkapunál levő térséget, valamint a vasuti indóház udvarát egészen ellepte.

Sokan vendégeik elejébe Kovásznára is letartak.

Szerkesztő hivatalában:
Jancsó Mózes

Mikor hét óra előtt valamivel a vonat fűtőlt ezernyi tömeg hullámzott a vasut utcán és a pályaudvar környékén.

A rendet a tűzoltók tartották fel, akik kordont vontak, — Nagy Károly parancsnok vezetése mellett. Amint a vonat a pályaudvarra érkezett rázendített a tűzoltó zenekar.

A mint megállott a vonat hatalmas éljenzésbe tört ki a pályaudvart ellepő óriási közönség. A zajszállítással Bodor kózdikoriületi esperes hangja esendült meg, aki gyönyörű beszédében üdvözölte az érkező vendégeket. A vendégek nevében Sándor József képviselő, az E. M. K. E. alelnök főtitkára köszöntö meg a szíves fogadtatást, kérve a közönséget, hogy fogadják olyan szeretettel, amilyennel ők idejöttek, s egyuttal sajnálattal jelentette ki, hogy dr. Bartók György püspök nem jöhett el. Ez a körülmény, valamint az, hogy a mintegy 300-ra menő jelentkező közül alig 50 érkezett ugy a rendezésig, mint a közönségre lehangolóan hatott.

Bevonulás.

Felolvastán az érkezett vendégek névsorát, kiki megkereste az övét, kocsióra ültette és megkezdődött a bevonulás. A menetet a kivonult különböző egyesületek zászlói nyitották meg, mely után a vidékiekből alakult lovasbandérium lépkedett, ezt a tűzoltó zenekar követte, mely után a kocsi sorozata következett. A város négy lovas fogata haladt elöl, amely Sándor József országgyűlési képviselőt vitte.

A diszkaponál fehér ruhás leánykák várták az érkezőket, kiknek útját virággal hintették be.

Itt a város részéről is megtörtént a fogadtatás mely után harangok zúgása közt a menet a főterre érkezett.

Innen kiki saját szállására hajtattott.

Ismerkedési estély.

Este a Vigadóban ismerkedési estély volt, amely kedélyes hangulatban, cigány zene mellett, benyult a késő éjszakába.

Bartók György dr. püspök érkezése.

Kissé lehangolólag hatott, hogy sem a püspök, sem gr. Bethlen Pál, sem gr. Haller János vármegyei főispán ezen vonattal nem érkeztek meg s így az őket is érdeklődő tisztelet eme megnyilvánulásának tanúi nem lehettek, de vigasztalta a közönséget azon elszálló hír, hogy 5 én reggeli vonattal mindhárman meg fognak érkezni.

Be is várva ez örömteljes pillanatot, hosszú kocsisor vonult ki ismét 5-én reggela vasúthoz és a várva várt kedves vendégek midőn kiszálltak kocsijukból, oly lelkes éljen fogadta, mely ha nem is volt külsőségben a tegnapihoz hasonló fényes, de belsőleg biztosan kárpótolta azt. Dr. Török Andor polgármester üdvözlő beszédére Dr. Bartók György ur ő méltósága, mint a szeretet apostola válaszolt, nyilván biznyságot tevén arról, hogy a valódi nagyság nem a külső fényben, hivalkodásban, misticus ceremóniában, hanem a lélek tisztaságában, jóságában van.

Az értekezlet első teendője volt a hálaadó istentisztelet megtartása az ev. ref. templomban. A tágas, szép templom rég nem fogadott merész boltívei közé oly hallgatóságot, mint ma. A gyülekezet éneke után Zayzon Lázár ügyvéd ur által zenésített költeményét Szabó Jenőnek Nagy Gerő ref. énekevezér zenekisíréttel adta elő. E megható szép ének elhangzása után Tóthfalusi József marosvásárhelyi ref. pap mondott megható imát. Ezután Keckeméthy István theol. tanár tartotta nagyhatású, mindnyájunkat magával ragadó eszmegazdag egyházi beszédét. A zágoni tanítói dalkar Kelemen Lajosné öngnagsága által dallamosított, Szabó Jenő által szép énekben gyönyörködtetett.

A megható egyházi szertartást Dr. Bartók György püspök ur áldást kérő, nagyhatású imája fejezte be. Ennek végeztével kezdődött meg a diszgyűlés, melyet gróf Bethlen Pál alelnök szívhöz szóló magas szárnyalású beszéddel nyitott meg. Sándor József orsz. képv., vil. alelnök Boeckay Istvánról tartott nevezetes, a kor minden mezzanatát híven feltüntető emlékbeszédet. Majd Tarkányi György értekezleti titkár nagy körültekintéssel és tudással, meggyőző érvekkel ismertette az értekezlet célját és munkásságát. Az elhangzott elnöki zárszó után a városi vigadóba mentünk közébre.

Közébd.

A város új diszterme most lett ebédülő teremmel átalakítva. De mint az eredmény mutatta, meg felel az annak is.

Az illusztris társaság kényelmesen fért el és a jó ebéd a magyar konyha méltó terméke volt.

A pohárköszöntők hosszú sorát gróf Bethlen Pál nyitotta meg, éltetvén jóságos, nemes lelkű jó királyunkat. Az állva hallgatott szép beszédet a társaság lelkesült éljenzéssel fogadta.

Bodor Géza kézdí ref. esperes Bartók György püspököt köszönté fel; Dr. Török Andor gróf Bethlen Pál elnökért üritett poharat; Péchy Jenő brassói ref. lelkész Dr. Török Andor polgármestert; Sebes Dénes orsz. képv. Weér Györgyné brassói kir. tör-

vényszóki elnöké öngnagságát és férjét; Fejér Samu altorjai birtokos a jelenlévő három országgyűlési képviselőt: Sándor Józsefet, Bedőházy Jánost és Sebes Dénest köszöntötték fel.

Bedőházy János, a nap egyik legkitűnőbb szónokát, az egyházkerület derék főjegyzőjét: Keckeméthy Istvánt éltette.

Pohárköszöntőket mondták még: László Imre kisbárcsai ref. pap a székely népre; Bartha Lajos gyéresi ref. pap Kézdivásárhely polgárait; Király Béla hagyásbodonai pap a polgármesterre; Bod Károly szászrégeni pap a székely nőkre; Irzsay József kolozsvári pap Szabó Jenőre; Czeglédy István rétyi pap Irsay Józsefre; Dr. Török Andor Sándor Józsefre, mint a magyar eszmék és kultura vezér egyéniségére.

A mindvégig jó hangulatban folyt ebéd alatt Szőke Pista és Bodor Lajika bandái felváltva játszottak szebbnél szebb darabokat. Egy élvezetes ebéd elköltése után eltávoztunk, hogy kissé megpihenve az estélyre készülődjünk.

Az estély.

A műsoros estély összeállított, gazdag programja nagy közönséget hozott össze. Örvendett s a rendező bizottság derék vezetője, mert az erkölcsi siker mellett meg volt az anyagi is.

A lelkes ujrázások, tapsok minden ének és zenei számok megismételtettek és a pódiumra hívták a derék szerzőket is.

Megyaszi Piroška nagy hatású szavalt Szabó Jenőnek Frangepán Katalin című költeményét.

Kelemen Lajosné kitűnő zongera játéka a szerző szováthai bucsu dalát is maga után vonta, mely valóban páratlan szép melódiájával örökléket biztosított közügyi munkásságáról ismert és becsült szerzőjének.

Kovács Dezső humoros felolvasása, Kovács Károly ref. lelkész éneke, Király Béla elragadó hegedű játéka, Szabó Jenő szavallata és a zágoni dalkör összhangja, szép éneke, lelkes tapsra ragadtak mindnyájunkat és egy kellemes est boldogító emléket örökítették meg lelkünkben.

Ezek után két zenekar közreműködésével megkezdődött a tánc, mely csaknem kivilágos virradtig tartott, sok örömet szereve a tűzvérű fiataloknak, édes reményt a szerető papáknak és mamáknak.

Második nap.

Az egyházkerületi értekezlet második napja szintén érdekes tárgysorozattal folyt le.

Mint hogy a világi és egyházi elnökök hivatalos székelyekre sürgős ügyek miatt vissza utaztak az

TÁRGA.

Fürdőink.

Irta: Senki.

V. Tusnád.

Ki ne ismerné e nevet?

Ismeri azt hiszem mindenki, aki lapot olvas, mert hiszen hira neve van széles hazában az erdélyi fürdők e gyöngyének.

És méltán, mert ez a fürdőink között olyan, mint a legszebben nyíló bársony szirma illatú „Marschall-Nida” virágok birodalmában.

Neve maga egy egész rege világot jelez azoknak, kik csak egyszer is bár rövid időre lakói valának . . . Tünde álmország, melynek édes képe minduntalan fel-felmerül a multak emlékezetéből szőtt bűbájós távol lengő kődből.

A ki látta, feledni nem tudja, a ki ismeri, lelke mindig oda repül a téli esték kietlen unalmában és alig várja a forró sugártól izzó nyarat, hogy Tusnádra repülhessen, újra üdülni, szórakozni, újra boldognak lenni a földi éden e páratlanul fenséges fészékben.

Mint rejtett fészke a bülbül madárnak, úgy vonja meg magát távol a világ bántó zajától az erdélyi bércok között kiesi, de annál szebb, annál kellemesebb és vadregényesség tekintetéből utólrhetetlenebb helyen.

Nem a világfürdők nagy város szerű utca csoportját leli a ki felkeresi először életében e világ-

fürdőt. A zugó Olt partján, sötét fenyvesnek éjszaki oldalánál elterülő szoros völgy ölében nyugszik egy tó mellett, mint az alvó nympa, ki elfáradt és el-lankadt a berkeknek tekervényes útjain a hosszas bolyongástól.

Vele szemben égnek mered a „Saskeselyű” szürke orma dus lombdök mélyéből kiemelkedve, mint valami ősz gnóm, aki az utast megállítja és figyelmezteti: „szállj le a földnek e remek művi pontjára te fáradt vándora az élet küzdelmének és pi-henj meg egy kissé . . . azután fáradj, izzadj tovább új erőttel duzzadtan míg eléred a célt, az égi hont, a hol nem leszen többé szükséged üdülésre.”

De a mig erre az üdülésre szüksége van egyik-másik vándornak, azt e földi életéber csak Tusnádon keresse, mert itt megtalálja bizonyára. A hegy-szoros egyik tisztán mosolyogva fogadja egy nagy mosolygó leánysereg, uriaszonyok és ifju gentlemannek csoportja az ujonnan érkezőt. Mind azt lesi, ismerős-e neki?

Ha igen, tizen, huszan is repülnek az ujonc felé kitárt karokkal és „Isten hozta, Isten hozta, csak hogy itt van újra, csak hogy megérkezett valahára jöjjön, már el van szállásolva” szó áradat közepette viszik fel a hegyre a vadszőlős hős verandára pak-kot várni, podgyaszt kiváltani. Azután mint zsongó mézgyűjtő raj vonul felfelé a serpentinás uton a kedves csapat vidám nevetgélés között a fősétány felé. Ha igógen érkezik, akinek nincs ismerőse, beül a bársonypiros ülésh Landauerbe és biztató mosolylyal, türelmet en kíváncsisággal kísérik a nyaralók azt is utjában a hotel felé.

Egy bátrabb kolozsvári vagy pesti lány már

fehér kendőt lobogtat a vágató kocsi után és a meglepődött idegen előre is sodorja a kis bajuszát a mint hátra-hátra tekinget a kínálkozó idilnek.

Na-na — csak türelem, majd lesz ez még más-kép is — te jó idegen.

A mint valaki a fürdő hotelje elő lép az 5 perenyi kocsi után, előkelő hotelier fogadja úgy, mint valami gerő a jó a legjobb ismerősét; betesséköli a nyíló rózsáktól szegélyezett porondos uton a hűvös folyosón át a fenyő illattól terhes tágas nagy ablaku salonba.

Nagyuri kényelemmel, elegáns butorokkal és a sympátikus félhomályban is ragyogó tisztasággal öleli magában az új vendéget a „Hárombuszár” nagy fogadójának olesó lakása. Szinte otthon képzelet magát az illető és várja, mikor lép elébe a kedves kis mucija; de nem az jó, hanem egy viruló képü „instálom” leány.

„Paranosoljon instálom nagysága letenni a felsőt, ott a firis víz, itt a borviz, ez édes víz a szomszédból, a fürdőt mikorára paranosolja, nálunk tessék lent ebédelni vagy itt a szobán, tessék itt az étlap is az asztalon, ha engem tetszik hívni instálom hát csak tessék lekiáltani: „Julis” s én rögtön itt leszek” . . . Ennyi szóáradatra azt hiszi a vendég, hogy újra vőlegény, mert így bántak vele az Irmuci kastélyban is, mikor ott volt az előértekezleten nála ama bizonyos karika gyürüt illetőleg, melyet most a lajbi szobában visel a nagyváradi pech óta. — Az „instálom” már le is választotta ügyes könnyűséggel az új nagyságáról a felsőt és kifordult vele, hogy a portól takarosan megtakarítsa, azután végig, végig simogatta kefével minden ruháját, úgy, hogy egy

elnöki tisztet Bod Károly szász. ref. pap, nyugd. főgimn. töltötte be.

Tárkányi György értekezleti titkár részletes jelentésben számolt be a múlt évi eseményekről, a körök működéséről.

Az éljenzéssel fogadott titkári jelentés az év-könyvből meg fog jelenni és titkárnak buzgó fáradozásáért elismerő köszönet szavaztatott.

Pénztárosi jelentést, Balogh Károly pénztáros helyett, Nagy Károly theol. tanár terjesztette elő, melyet a számvizsgáló bizottság jelentésének meghallgatása után elfogadtak és a fáradságtalan pénztárosnak köszönetet szavaztak.

Ezután „Tűzbiztosítás“ kérdésével foglalkozott az értekezlet, mely az egyház anyagi érdekeinek erőb. bitésére jelentékeny befolyással leend.

Az egyház társadalmi egyesületekről szóló felolvasása Pechy Árpád brassói ref. lelkésznek egyhangulag elfogadtatott és érette hálás elismerő köszönet nyilvánított.

Több fontos ügy elintézése után elnök meleg szavakban köszönte meg a tagoknak pontos megjelölését, azalatt a vidéken is kezd haldoklani a szezon, mert a közönség is pihenni, üdülni, fürdőzni vágyik. A holt szezon hatása nálunk is meglátszik. A múlt heti előadások már gyér látogatottságnak örvendtek, egy alkalommal plane a közönség részvétlensége miatt nem is lehetett előadást tartani. Vasárnap sem volt előadás; jövedelmezőbbnek találta Szalkay igazgató ósbudavári ünnepélyt rendezni az Unió-kertben, bikaviadallal egybekötve.

SZINHÁZ.

— Szalkay Lajos szintársulata Kézdivásárhelyen. —

Kapuzárás előtt.

Mialatt a fővárosi magán-színházak egymás után zárják be kapuikat a Thalia papnői pihenésre térnek, azalatt a vidéken is kezd haldoklani a szezon, mert a közönség is pihenni, üdülni, fürdőzni vágyik. A holt szezon hatása nálunk is meglátszik. A múlt heti előadások már gyér látogatottságnak örvendtek, egy alkalommal plane a közönség részvétlensége miatt nem is lehetett előadást tartani. Vasárnap sem volt előadás; jövedelmezőbbnek találta Szalkay igazgató ósbudavári ünnepélyt rendezni az Unió-kertben, bikaviadallal egybekötve.

A színház iránti részvétlenség oka, különben, szívesen ismerjük el, nem a társulat iránt való bizalmatlanságban rejlik, hiszen egy a nagy közönség, mint mi arról győződünk meg, hogy Szalkay a legjobb erőt vonultatta be a vígadói muzsa csarnokba.

Legfőbb a darabok megválasztása eshetik kifogás alá, amennyiben kezdetben mind operettekkel tömte meg az igazgató a műsort és a végére, amidőn már a közönség kimerült, hagyta a kiváló színművek előadását. Jövőre reméljük, hogy körültekintőbb lesz az igazgató a műsor összeállításánál. Arról azonban meggyőződhetik, hogy így is kellemes emléket hagy maga után, mert városunk közönsége a kézműltban egy társulat iránt sem viseltett ennyi bizalommal, rokonszenvvel, szeretettel. Ennek fő oka, természetesen az volt, hogy kiváló, jeles erővel rendelkezett a társulat, amit jövőre is elvárunk, ha városunkat felkeresi.

E héten éppen csak egy előadás volt, hétfőn. A Tavasz került színre másodszer. Strausz Józsefnek, a koringó királynak ez a subtilis, bájos zenéjű operettje ezúttal sem tévesztette el hatását. A párhelyok mind megletek s a féldsínt sem volt üresnek mondható.

A színészek igazi jó kedvvel játszták, vagy inkább dalolták el szerepeiket. Tábori Frida, valamint Pápai ma is elemükben voltak. Jól állták meg a helyüket: Sipos Gizella, Baróthy, Chatryné és Kóvi Cornél. Kedden szünet. Tegnapra Tábori Frida jutalomjátékául a Suhancz volt hirtetve.

NAPI HIREK.

— A torjai határ-rész átcsatolása. Kézdivásárhely város fejlődése terület tekintetében, minden oldalról békóba volt zárva. Ha nyugatra, vagy délre akart terjeszkedni 300 méterre Torja állta útját, északról Szentlélek egy kilométerrel, keletről Orosz-falu 500 méterrel állta útját. A nehéz helyzetből évek óta óhajt kiszabadulni a város, hogy mint központja a vidéknek, méltó helyet biztosítson magának a fejlődésben. Sajnos — a látszólag jó indulat mindig utját vágta — és az ellenzéki képviselőink gyakran használták fel népszerűségük erősítésére. Az igaz való, az elvitázhatatlan igazság ott áll, hogy a magas kormány megbizottja, vármegyék közszeretben álló főispánja Gróf Haller János ur önmagáért, több kezdivásárhelyi tekintélyes polgárt ez ügyben kihallgatott, a valóságos tényekről személyesen meggyőződött; a vármegyei alispán, és a közigazgatási bizottság — korábbi határozata értelmében — igazságos, részrehajlatlan lelke sugallata szerint ő is a város javára döntött. Ne keressük tehát — némi táviratos tudósításokban — a valódi érdemet, hanem hajtsuk meg a hála, elismerés és tisztelet zászlaját az előtt, ki — a székely szív melegevel — nem önérdékből, hanem igazságos érzésből szeret és tesz.

Ömoltósága nemos tényből örömmel győződünk meg, hogy gyermekeit egyformán szerető édes atya vármegyénkben és nem engedi magát oly egyének által befolyásoltatni, kiknek itélőképessége az öncéredék serpenyője által megtévesztve van. Kézdivásárhely város örök hálára van kötelezve Gróf Haller János főispán ur iránt és e város minden tisztesség tudó polgára hálával és ragaszkodó szeretettel fog adózni azért, hogy ő volt az az egyedüli jóltevője, ki annyi vajudás után, e nagyfontosságú ténnyel kereszttül vitte. Éljen soká!

— A háromszék-megyei egyetemi hallgatók ide estélyüket Kézdivásárhelyen a Vígadó nagy-termében tartották meg. A multság e hó 2 án, szombaton este zajlott le fényes sikerrel. Kézdivásárhely és háromszék-vármegye intelligens közönsége adott egymásnak találkát ez emlékeztetés estélyén. A vígadó nagytermébe egy estére visszavarázsolódott a tavasz minden üdőségével, pompájával szindus virágaival. A multság nagyon kedélyes és fesztelen volt s Szőke Pista ropogós nótái mellett egész reggelig tartott. Derék egyetemi polgáraink megmutatták, hogy nemesak a komoly ünnepélyek rendezésében az elsők, de a szivekkel való bánáshoz, a kedélyes multság rendezéséhez is nagyon értenek.

— Bánffy nem jött el. Báró Bánffy Dezső, kinek az ev. ref. értekezletre való eljövetele, mint főgondnoknak, kilátásba volt helyezve nem jött el, valamint nem jöttek többen el a mágnások közül. Ugy látszik Bánffynak most első a politika és nem egyháza.

— Lelkigyakorlatok Csiksomlyón. Majláth Gusztáv püspök papjai részére most hétfőn, kedden és szerdán Csiksomlyán lelki-gyakorlatokat tartott, melyen városunkból Koch Sándor, Gáspár István (tanárok és Rada Elek lelkész vettek részt.

— Városunk közigazgatási állapota. Dr. Török Andor polgármesternek városunk 1903. évi közigazgatási és általános állapotáról szóló évi jelentése nyomtatásban is megjelent. Az I. fejezet a képviselő testületről szól, felemlítve a virilis és választott képviselőket, továbbá közli a képviselő testület fontosabb határozatait. A II. fejezetben a tanács ügyforgalmáról van szó. Tanács iktatóra érkezett összesség: 5285 ügydarab. A III. fejezet a rendőrség ügyforgalmát tárgyalja, ahol iktatóra 2754 darab érkezett. A IV. fejezet a katonaiügyről, az V. a városi árvaszékéről, a VI. a városi központi választmányról; a VII. az anyakönyvvezetésről, a VIII. az egészségügyről, a IX. népoktatásügyről szól, a melyből megtudjuk, hogy városunkban 1273 tanuló járt iskolába. Vallás szerint ezekből legtöbb volt római katolikus (641), és ev. ref. (479). A X. fejezet az adóügyet, a XI. fejezet a közpénztári állapotot, a XII. fejezet a

félóra mulva már visítbe indulhatott akár a príncipálisához is, a ki szintén itt lebzelt femiliástul a nyár eleje óta.

Kilépett hát a szabadba. „Ah micsoda levegő ez“ — sóhajtott fel magában, „micsoda ambra illat ez a pesti dögletes büzhöz törődött tüdőnek.“ És nagy emótióval lehelte magába a magának tett megjegyzés után a hűvös édes fenyves légtengerét. Kijutott a fősétányra; elegáns finom népek hullámszórtak fel-alá; mások a kényelmes nagy padokon suttogtak az imbolygó árnyak között bizalmas mosolyok kíséretében szende kritikát az új alakról. „Ki lehet, még garszon, de elegáns, nagyszerűen táncolhat ez a karesu ur, ez sem jött gyógyulni, csak üdülni,“ majd megismerkedünk „ezek a halk megjegyzések kavarogtak fel a füléig a hamis szemű lányok piros ajkairól.

„Szervusz Attila! Hát te itt vagy, vagy a szellemed? Üdvözlő egy piros képű fujtatószerűleg lebegő uraság, az ujoncot. „No nézd, nem is irtál sógor, hogy ide jössz, hát hol az Irmuci? „Csak reggel indul, ha táviratozom, én ma rekognoskállok, de már is tetszik Tusnád. Oly sokat olvastam, hallottam felőle is dícséretére legyen mondva, a hirneme nem esalt meg, azt látom már előre.

Nem is esalta meg; kitűnően és olesón étkezett még a neje meg nem érkezett, azután valamivel többre került, mert az Irmus válogatós volt, a gyermekek még mindig éhesek voltak, pedig akkora porciókat szolelt nekik a „Három huszár“ szakácsnéja, hogy odahaza az egész család sem ette volna meg a Pista fia peconsóját; de hát a levegő, az éles havasi levegő, a melyet a Hargita ormai felől hozott a szél, az tette éhossz a fürdő minden vendé-

gét; nem győzték tömni a Svaje, a Wandelbahn, a „Kapitány“ és a „Kóser konyha“ dusan terített asztalait a sok éhes pestit a jó, az izletes erdőlyi konyha kitűnő ételivel.

Még is, mire a végén egy hétnek számadást végzett, hát azt tapasztalta a pesti ur ó nagysága, hogy oda haza többre került az ellátás, mint Tusnád; igaz, hogy a szállást külön kellett fizetni, no de ez is megtérül a szakácsné és szobalány béréből, a kik hat hétre Gömörbe mentek szabadságra övéikhez.

Különben itt is divat a házi kosztolás; van itt is elég család, a ki maga kifogad egy konyhával kibővített villát és úgy él mint odahaza. Olesón vásárol mindent az erdőn keresztül vezetett ut fordulójánál hevenyészott piacon; van itt mindenféle korai zöldség, pityóka, káposzta, saláta, uborka, árgyél, gyümölcs, sőt még dinnye is — a hus meg a mézárósnál olesóbb, mint bármely vidéki városban.

De hát a nyaralás édes semmítése akkor oda van, ha a család éke, a házi urnó itt is el van foglalva azzal a nehéz gonddal: „Mi legyen ebédre?“ Oly nehéz a változatosság és jóízűség eltalálása különösen a férfiak részére, mert azoknak még vacsorára is nem elég a jó kávé és édes tészta, hanem mindig kell még valami kiváló sült is a bor mellé.

Na de hát azért luxus fürdő a Tusnád, hogy a ki ur, hát éljen luxus és akkor ne főzessen, hanem fizessen, mint a pestiek.

Azok bezzeg adják itt az előkelőt! A férfiak csupa gavallérok, a kik nem másoktól levett ruhában diszlenek, hát még a hölgyek? Itt már divat a cifra ruha és fényes toiltote, más a séta, más a reggeli

pongyola, más az ebédhez, más a délutáni nagy zenéhez való öltözködés.

Itt már versenyre kelnek a bukaresti, a galaci, a brailai bankárnék, kereskedőnék, a romániai bojárók a pesti és erdőlyi hölgyvilággal, de nem a saját előnyükre; a mi társadalmunk virágai elegánsak és fessebbek, mint a kelet tunya hivalgó népe a sok izléstelen smuktkói alig látszik a kéz és mégis — a selyem alsó szoknya csipkéje kissé tulporos — hogy ne mondjam . . . . slampett!

A sétányok minden zega zuga megtelik a publikum vidám rajával a séta idejére; a felső sétány délelőtt, az alsó sétány délután van divatban; két tennis pálya, kuglizó, háromszor zene szórakoztatja a bentülőket.

Igen sokan kirándulnak a sz. Anna tavához a málnási fürdőbe, a messze látóhoz, a „likas kőhöz,“ a régi utra, melynek elfekvő gyöpös utja a méla oszondnek — a sok raodevunak igaz tanyája; itt bujnák el azok, a kik idegesek a fürdői zajtól és míg oda lent vidám kacaj járja, itt a fenyvesektől körülvett e szép helyen fáradt mosolytól kísért halk suttogással mondják egymásnak, „imádiak, szeretlek“ — a kis padokon az érzelgős lelkűök.

Hej az a régi ut sok leányt segített már jeggyűrűhöz — olyan ez, mint a velencei sohajok hidja, a ki egyszer átment rajta, válét mond a legény élet szabadságainak és rab lesz, a boldogság rabja.

Ezek a helyek, a fenséges természet fenséges csodás szép képei, a jó tiszta fenyves por nélküli levegő teszük a zugó Ölt vizével egyetemben Tusnádót a magyar klimatikus fürdők első rangu fürdőjévé.

(Folytatása következik.)

közmunkaügyet tárgyalja. A gondosan összeállított jelentés többi része az építkezésekkel, iparügy és erdőügygel és végül az egyesületekkel foglalkozik.

— **Meghívó** A Kézdivásárhelyi Iparos Ifjusági Egyesület saját pénztára javára, 1904. évi július hó 17-én, az „Unió“-kert összes helyiségében zártkörű nyári tánemulatságot rendez. Belépti díj: Személyjegy 1 korona 60 fill. Usaládjegy 4 korona. A mulatság kedvezőtlen idő esetén is megtartatik. Jegyek előre válthatók: Turóczy László és Jancsó F. Lajos urak üzletében.

— **Az ágyúöntők emlékezete.** A mint már említettük a Kézdivásárhelyen szüenidőző tanulóifjuság Gábor Á onnak, Turóczy Mózesnek és hős társaiknak ágyúöntő műhelyét, ahol 1848—49-ben mintegy 64 ágyut öntöttek, emléktáblával jelölték meg. A leleplezés a hó 3-án vasárnap délelőlt folyt le nagy ünnepséggel. Kénelve óra után a tüzoltó zenekar térzenét adott, mely után az egyesületek, társulatok gyülekeztek zászlóik alatt a városbáz előtti téren, honnan fél 11 órakor az ev. ref. templomba vonultak, hol Szabó Jenő méltatta az ágyúöntők emlékezetét. Tomplomozás után az emléktábla elé vonult a nagy közönség. A ház, melybe a táblát illesztették, valamint az idevezető utcák lobogókkal, fenyőágakkal és virágokkal voltak díszítve. A lepellet elborított emléktábla mellett az ifjuság hatalmas koszorúja díszelgett. Alig helyezkedett el a nagy közönség a téren, feleserdült a Hymnus, mely után ikafalvi Diénes Lajos nyitotta meg az ünnepélyt. Majd Molnár Emil beszéde közben lehullott a lepel a szürke márvány tábláról. Az ünnepélyt K. Kovács István zárta be. Az egyes pontok között a helybeli zenekarok játszottak hazafias nótákat. A csinos márványtáblán a következő felirat olvasható: „Gábor Áron és Turóczy Mózes székei társaikkal a telken öntöttek 1848—49-ben templomok harangjaiból 64 ágyut a magyar szabadság és függetlenség védelmére. Megjelölte a Kézdivásárhelyen szüenidőző tanuló ifjuság. 1904.“

— **Mulatság Kovásznán.** A budapesti és kolozsvári m. kir. állami tanítóképző-intézeteknek Háromszékvármegyében szüenidőző növendékei f. hó 23-án (szombaton) este műsorral a egybekötött tánemulatságot rendeznek Kovásznán. A kedélyesnek ígérkező estélyre a fővárosból és Kolozsvárról is többen fognak lerándulni. Az előkészületek már nagyban

folyanak. A meghívók a napokban szét lesznek küldve. Az előjellekből ítélve ez ifjaknak első ilyen-nemű vállalkozása teljes sikerrel fog végződni.

— **Szülők figyelmébe.** Egy harmadéves tanárjelölt, magán vagy javító vizsgálatra biztos sikerrel készit a két hónapi vakáción, a ki márebben a minőségben működött Kézdivásárhelyen a mult évben is. Felhívjuk rá a szülők figyelmét.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdáink érdekében.

— Gazdatisztek gyakorlati vizsgája. —

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 1904. évi május hó 18-án 46.001. szám alatt kelt rendeletével az oklevéllel nem bíró gazdatisztek „gazdatiszti gyakorlati vizsgájára“ vonatkozólag következő szabályzatot adta ki:

1. A gazdatiszti gyakorlati vizsga célja, az oklevéllel nem bíró gazdatiszteknek oly bizonyítvány megszerzésére módot nyújtani, melynek alapján az 1900. évi XXVII. t.-cikk 25. §-ában foglalt, illetve felsorolt birtokokon az 1906. év után is akadálytalanul alkalmazhatók legyenek.

2. Ezen vizsga letételére csakis azon magyar honosságu, oklevéllel nem bíró gazdatisztek tarthatnak igényt, kik a törvény életbe léptetése (1901. évi május 1.) előtti, legalább 5 évi szolgálatot (gazdasági gyakorlatot) igazolni képesek.

3. A gyakorlati vizsga anyagát mindazon, a gazdasági gyakorlat terébe vágó szakkérdések képezik, melyeket egy okszerűen kezelt gazdaságban működő gazdatisztól méltán meglehet követelni. Ezek alapján a vizsga anyagát a növénytermelés, állattenyésztés, jóság kezelés és berendezés keretébe vágó kérdések fogják képezni.

4. A gyakorlati képsitő vizsga két ízben és pedig az 1904/5. és 1905/6. évi téli idény alatt a debreceni, szükség esetén még más m. kir. gazdasági tanintézetnél ezen célra kiküldendő „vizsgáló bizottság“ előtt tartatik meg.

A vizsgáló bizottság áll: a gazdasági tanintézet

igazgatójának elnöklete alatt, a növénytermelési, üzemtani és állattenyésztési tanszék tanáraiból és három gyakorlati gazdából, kiknek kijelölése iránt a földmivelésügyi miniszter intézkedik.

A vizsgáló bizottság az elnöknek arra a kérdésére szavaz „jó eredménynyel“ tette-e le a vizsgálattevő a vizsgát vagy sem.

A vizsgaeredmény felett a 6 bizottsági tag szavazata (egyhangú, vagy szavazattöbbséggel) dönt. Az elnök csakis szavazategyenlőség esetén szavaz.

A vizsgáló bizottság többségének szavazata ellen felebbezés nincsen.

A vizsgakérdéseket a bizottság szaktanár tagjai teszik, de azért a bizottság gyakorlati gazdáinak is jogukban áll, amennyiben ezt kívánatosnak látják, egyes kérdéseket feltenni.

A „nem megfelelő eredménnyel“ vizsgát tett jelöltek újabb vizsga letételét nem kérelmezhetik, vagyis javító vizsgának helye nincsen, de a vizsgán jelenlevő miniszteri biztos a vizsgázónak más bizottság előtt újbóli vizsgálatra becsátását kívánhatja.

5. A vizsgaletételének engedélyezését kérelmező folyamadványok, az esetre, ha folyamodó a vizsgát az 1904/5. évi téli idény alatt kívánja letenni, legkésőbb 1904. évi augusztus 31. ig, az esetre pedig, ha az 1905/6. évi téli idény alatt kívánja letenni, legkésőbb 1905. évi augusztus 31. óig küldendő be a debreceni m. kir. gazdasági tanintézet igazgató-ságához.

Később érkezett folyamadványok figyelembe vételni nem fognak.

Az egykoronás bélyeggel ellátott kérvényekhez mellékelni kell:

a) az előképzettséget igazoló iskolai bizonyítványt,

b) a gyakorlati működést igazoló bizonyítványt, melyben fel kell tüntetve lennie, kinél, mely idő óta, mily állásban és címmel, mely gyakorlati eredménnyel szolgált az illető. Ezen bizonyítvány hitelességét hatóságilag is igazolni kell,

c) illetőségi (esetleg honossági) és erkölcsi bizonyítványt,

d) esetleges szaktanulmányokat igazoló bizonyítványt.

(Vége következik.)

Hirdetések.

Sz. 4415—904.

tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A Kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Prapper Bernát lemhényi lakos végrehajtatónak Bálint Gyula s neje Keszérü Anna lemhényi lakos végrehajtást szenvedő ellen 75 korona 20 fillér tőke, ennek 1902. február hó 25 napjától járó 5%-os kamatai, 73 korona 60 fillér végrehajtási már megállapított, ugy 16 K. 40 f. jelenlegi és a még felmerüendő költségeknek ki-

elégítése végett és az 1881. LX. t.-e. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében, valamint a 156. §. a) pontjára hivatkozással, a Kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, Lemhényi község területén fekvő, a lemhényi 289. sz. tlkvbén A + 936., 937., 938. hrsz. ingatlanra 458 K., 4640/2. hrsz. ingatlanra 217 K., 7923/1. hrsz. ingatlanra 31 K., 9789. hrsz. ingatlanra 15 K., a lemhényi 884. sz. tlkvbén A + 5908., 5909., 5910., 5911., 5912., 5913. hrsz. egész ingatlanra a Bedő Áronné Györgyjakab Ágnes javára bekebelezett életfogytiglani haszonélvezeti jog sérelme nélkül lemhényi, 3341. sz. tlkvbén A + 3608., 3609/1. hrsz. ingatlanra 20 K., a lemhényi 1339. sz. tlkvbén A + 12431., 12422. hrsz. egész ingatlanra, a Bodó Áronné

Györgyjakab Ágnes, Venes Erzsébet Bálint Lajosné és Bálint Gyárfásné Luka Ágnes, Bálint Pálné Szántó Barbára javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül 25 korona ezennel megállapított kikialtási árban az árverést végrehajtható képviselője Dr. Herepei Iván Kézdivásárhelyi ügyvéd közbejöttével elrendelte.

Árverési határnapul 1904. évi július hó 15. napjának délelőtti 9 órája Lemhényi község házához kiütetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsáron alul is eladatni fognak.

A kikialtási ár 10%-a venni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-e. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m.

kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékk pes értékpariban a kiküldött kezéhez leteendő bánatpénz gyanánt, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény k-szolgáltatandó.

Az árverés egyéb feltételei a kebli tlkvi hivatal, és Lemhény község eldjáráóságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

Kézdivásárhelyt, 1904. évi április hó 20-án.

Kovács,

kir. törvsz. bír.

(94. 1—1.)

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland-cementet ajánl olesó áron a

BRASSÓI PORTLAND-CEMENT-GYÁR

Brassóban; Kézdivásárhelyt kapható: K. Csiszár József utóda Szabó Lajos urnál.

70. 20—30.